

Групові методи і прийоми технології критичного мислення для роботи над словниковими словами

«Кубування»

Учитель демонструє куб, на гранях якого кожній групі запропоновані ключові слова – завдання, дає учням вказівки щодо напрямку мислення або письма. Ключові слова – завдання для вивчення словникових слів можуть бути такими:

- речення;
- словосполучення;
- тлумачення;
- частини слова;
- синоніми (антоніми);
- тексти

Наприклад: робота над словом *футбол* в 4 класі.

1 група: скласти речення, визначити граматичну основу.

Хлопці люблять грати у футбол.

2 група: скласти словосполучення зі словом *футбол*.

Футбол (який?) захоплюючий, цікавий

3 група: дати тлумачення слова.

Спортивна гра двох команд, під час якої гравці намагаються загнати м'яч у ворота противника.

4 група: дібрати спільнокореневі слова.

Футбол, футболіст, футбольний

5 група: знайти синонім до слова *футбол*.

Футбол – гра

6 група: пригадати загадки, вірші зі словом *футбол*.

На стадіоні нині шум і гам –

Уболівальники зібрались там.

*Усі очікують із нетерпінням гол,
Захоплююча гра.... (футбол)*

*Фламінго – діти у футбол
Грають так завзято.
У формах нових, кольорових,
Що купив їм тато.*

Кожна група представляє результат своєї роботи.

«Асоціативний куш»

Кожна група отримує словникове слово і складає асоціативний куш, дотримуючись правил:

1. Зачитати подане слово, з'ясувати його значення.
2. Записати будь – які слова, фрази, які спадають на думку.
3. Ставити знаки питання біля тих частин куща, в яких є невпевненість.
4. Записувати всі ідеї, які з'являються чи скільки дозволяє час.

Наприклад: робота над словниковими словами: *комбайн, бібліотека* в 3 класі.

	поле		працює
жито			великий
пшениця		Комбайн	ходить
лан			збирає
	невтомний		наповнює
		комбайнер	

	дитяча	
книжки		видає
бібліотекар		приймає
читачі	Бібліотека	центральна
навчає		міська
полиці	наукова	зберігає

Кожна група презентує результати своєї роботи.

«Сенкан»

Група отримує словникове слово і складає сенкан (білий вірш, в якому синтезована інформація в стислому вислові з п'яти рядків) за алгоритмом:

1. Один іменник – назва поняття.
2. Два прикметники – описання поняття.
3. Три дієслова – визначення дії.
4. Фраза з чотирьох слів, яка виражає відношення до теми.
5. Одне слово (синонім до теми), в якому відображено зміст чи сформульовано висновок.

Наприклад:

Криниця.

Чиста, дерев'яна.

Напуває, дає, охолоджує.

Криниця дає людині чисту воду.

Джерело.

Юннат.

Розумний, спостережливий.

Піклується, доглядає, цікавиться.

Юннат любить природу.

Юний натураліст.

Кожна група представляє свій сенкан.

«Діаграма Вена»

Кожна група повинна дібрати словникові слова, які мають спільні та відмінні частини.

Наприклад:

*кори*дор

*апель*син

*ком*байн

го*ри*зонт

*апе*тит

*ком*байнер

*кри*ниця

*ком*п'ютер